

Slovensko slovstvo.

* *XI. leto Jezičnika ali Metelko v slovenskem slovstvu*, spisal J. Marn, prišlo je, kakor prejšnji tečaji, v posebni knjižici ravnokar na svitlo, katera je na prodaj pri knjigarji Gerberju v Ljubljani, kjer se tudi še nekaj zvezkov zadnjih 3 let o Metelku skupaj dobi po 1 gold.

Prof. Marn, ki je po „Danici“ leta 1871—1873 iz slovaškega narečja poslovenil knjigo „Vitazstvo svateho križa, spisal J. Munkaj“, je po „Učit. Tovaršu“ v ravno teh 3 tečajih sestavil slovstveno delovanje Metelkovo, za katero so mu iz srca hvaležni vsi rodoljubi, ki znajo ceniti neprecenljive zasluge Metelkove za slovstvo slovensko. V Marnovih spisih stoji neumrli Metelko pred nami prav tako kakor je bil in kakor je delal, in to, kar je delal, ne beremo v suhoparnih člankih, ampak v zanimivih spisih, ki jih spisati more le mož, kakor je učeni prof. Marn, ki ima popolno znanstvo v slovstvu slovenskem, in kar je ž njim v dotiki, in kateremu očesa ne slepi strastna strankarija. — Ko pa hvalo dajemo pisatelju Metelkovega delovanja, ne moremo si kaj, da ne bi izrekli hvale tudi „Učit. Tovaršu“, ki nam je kot izvirnike prinesel že 11 tečajev „Jezičnika“. Mislimo, da ne bi trebalo našim rodoljubom posebno priporočati, naj krepko podpirajo take časnike, ki namesti praznih plev svojim bralcem donašajo jedernato tvarino.

Deželni zbori.

Deželni zbor Tirolski.

V 3. seji je vlada zboru v obravnavo predložila 3 šolske predloge, katere so že večidel vpeljane drugod, na Tirolskem pa še ne, namreč postava o šolskem nadzorstvu, postava o napravi, vzdrževanju in obiskovanju ljudskih šol, in postava o uravnavi pravnih razmer učiteljev. — Huda borba je bila o prošnji dveh kaplanov deželne fare za draginsko doklado, o kateri poslanec Greuter predlaga, naj se vsacemu dovoli 100 gold. na leto; liberalci pobijajo ta predlog, češ, naj bi se bila prošnjika oglasila za državno subvencijo, ki jo je ministerstvo ponujalo; pravični predlog Greuterjev vendar obvelja.

Tržaški deželni zbor.

V 2. sejo je deželni odbor prinesel 7 predlogov, izmed katerih naj omenimo sledeče: zahteva naj se pravoznanska fakulteta z Italijanskim učnim jezikom; požene naj se za samostojno železnico iz Koroškega čez Loko v Trst; poseben odsek naj študira zgodovinske pravice Tržaškega mesta.

Deželni zbor Gališki.

5. dne t. m. je knez Czartoryski s 14 družniki dežel. zboru izročil oporeko zoper direktne volitve.

V Brnskem deželnem zboru

se je deželni glavar nekega pisma, ki mu ga je izročil dr. Pražak z 26 slovanskih poslancev, in ki razlaga, zakaj da so vstopili v zbor, tako vstrašil, da si ne upa dovoliti, da se pismo v zboru bere! Kako se konča ta stvar, ni še gotovo.

Deželni zbor Goriški.

Sporočilu o razpravah deželnega zbora Goriškega (v števil. 49. „Novic“) naj dodamo gledé 2. in 3. seje (26. in 27. novembra) še te le reči: V 2. seji je podal Del Torre to-le interpelacijo: „Kaj je storila ali misli

storiti vlada, da pride v okom prelomljenjem postave od 24. maja 1869. leta po javnih organih, ki sedé v deželni in okrajnih cenilnih komisijah, in, če misli ona prevzeti odgovornost za svoje organe. — V 3. seji se je obravnaval kot nujen nasvet dr. Pajer-jev, naj bi poslal deželni zbor ministerstvu finance peticijo za odpuščenje davkov v tistih krajih, kateri zaradi slabe letine največ trpé, in pa prošnjo za denarno pomoč kmetom in rokodelcem. (Deželni glavar grof Coronini ima nesti peticijo v Beč.)

— 4. seja je bila 3. decembra popoldne. Najvažniši zadevi ste bili 2 šolski reči. Prebral se je dolg minist. razpis, s katerim se rešuje lanska prošnja deželnega zbora zaradi narodnih kot učnih jezikov v tukajšnjih srednjih šolah. Ministerstvo nam prodaja škorpiona za jajce. Bolj strogo, nego kedaj popred, se povdarja potrebnost nemškega jezika, češ, da so tu 3 (!) narodnosti in da — ko bi se hotelo vstreči vsem trem, moralo bi se napraviti troje narodnih učilišč!! (V naši deželi, prav za prav v mestu Gorici, štejejo samo 1% Nemcev, in še teh večidel tujih. In tem našo ljubo morajo biti vse srednje šole nemške in v te morajo hoditi tudi italijanski in slovenski otroci!! Recite raji: „Wer die Macht hat, der hat das Recht“; pa prizanesite nam sè svojimi razlogi). V razpisu se navajajo sicer tudi politiški in znanstveni razlogi. Naš zbor se je v tej reči vrlo obnesel. Edinoglasno je sklenil, ustaviti se temu razpisu. Dotično očitanje ima sestaviti poslanec Dottori. — Druga stvar te baže je nasvèt deželnega odbora zastran preuredbe nekaterih paragrafov novih deželnih šolskih postav. Sestavljen je novi načrt postave na podlagi mnogih prošinj in pritožeb došlih s Krasa in laškega okraja in pa na podlagi poizvedeb dež. odbora. Prenaredbe se sučejo sploh krog finančnih zadev, zidanja in vzdrževanja šol, učiteljskih plač i. dr. t. r. — Ta nasvèt bo prevdarjal ves zbor, kot odsek. (To se letos večkrat ponavlja, da se celi zbor za odsek konstituirá.) — Deželni odbor je podal tudi načrt postave zastran odrajanja primernih odstotkov od dedšin za penzijo učiteljsko denarnico. — Rešili so se proračuni nekaterih zalogov.

V 5. seji, 5. t. m. (dopoldne) je bil zanimiv nasvèt poslanca Dolijaka, mereč na to, da bi 4 deželni odborniki brezplačno službo opravljali in bili le bolj votanti; delala in poročevala pa naj 2 plačana tajnika. Ta ideja je že stara in se je že pred leti na to mislilo; ali se ta pot vresniči, pokaže se v kratkem. (Nekateri Lahišo menda za to.) — Prihodnja seja bo v sredo, 10. dne t. m. — V 4. in 5. seji je predsedoval dr. Pajer; grof Coronini je bil kot poslanec za cesarjev jubilej na Dunaji.

Deželni zbor Koroški.

Pomina vreden je novi dokaz iz Celovškega deželnega zbora, kako nemčurji ravnopravnost časté. V prvi seji je ponovil pri razgovoru o tiskanji steno-grafičnih zapisnikov séj gosp. poslanec Einspieler svoj že četrtnkrat stavljeni predlog, da bi se slovenskim in mešanim občinam vsaj zapisnik meritoričnih zbornih sklepov „ex offo“ pošiljal. Gosp. Einspieler je rekel, da mu je osoda njegovega predloga že naprej znana, vendar je zagotovil, da pozná pravice in želje svojih volilcev in da se mu zdi sveta dolžnost, braniti pravice svojih volilcev in sporočati njihove želje. — Vendar popusti pot, katero je dozdej vselej brez vspeha hodil, in nastopi pot zahtevanja. Svojo tirjatev je vpiral najprej na znani § 19. tem. državnih postav, čegar besede so gotovo vsakemu znane. Potem je naslanjal svojo tirjatev na število Koroških Slo-